

LECTURA DE CATALÀ

TIRANT LO BLANC

Tirant es fa cavaller a Anglaterra

1.- El rei d'Anglaterra decideix celebrar tornejos a Londres. Per quins motius? Quant temps duren les celebracions?

El rei d'Anglaterra decideix celebrar tornejos a Londres per els motius següents: El rei intuïa que tanta tranquil·litat faria perdre el coratge als seus cavallers i temia que oblidessin l'exercici de les armes, va decidir convocar Tornejos a Londres aprofitant que estava a punt de casar-se amb una filla del rei de França. Les celebracions duren un any i un dia.

2.- De camí cap a Anglaterra, Tirant troba a un ermità . Qui és aquest ermità i que li ensenyà ? Segons l'ermità , quines virtuts ha de tenir un bon cavaller? Què li passaria a un cavaller si no complís amb el seu deure?

Aquest ermità que es troba Tirant lo Blanc és en Guillem de Varoic. Aquest, l'ensenyà un gran llibre que contava les regles de com ser un cavaller. Un bon cavaller ha de ser humil, de cor pur, lleial al seu rei i defensar la fe cristiana. No ha de dubtar en exposar la seva vida en la lluita contra el mal, i ha de ser molt fort i destre en l'ús de les armes, tant a peu com a cavall. A un cavaller si no complís amb el seu deure seria degradat i desarmat en una cerimònia pública. Un jutge li treuria l'armadura i tothom l'anomenaria traïdor.

3.- Per guanyar fama, Tirant ha de demostrar el seu valor lluitant contra altres cavallers. Com acaba el seu primer combat?

El seu primer combat va acabar clavant-li una espasa a l'ull d'un mantenidor, i/o cavaller Muntalt.

4.- Per quin motiu s'enfronta al senyor Vilesermes i com acaba la primera topada entre tots dos? Per què el de les Vilesermes no accepta fer les paus? En quines condicions se celebra el combat i com acaba?

El motiu per a que el senyor de les Vilesermes s'enfronta a Tirant és perquè Tirant va tocar el cos de la bella Agnès. La seva primera topada entre tots dos acaba amb dotze morts i molts ferits, la reina i les seves dames estaven molt espantades i la bella Agnès quasi es desmaia. El senyor Vilesermes no accepta les paus perquè és cosa d'honra. Les condicions en que se celebra el combat són, batalla a peu, sense cap protecció al cap que no sigui una corona de flors, i una armadura de paper. Lluitaran amb coltells genovesos de doble tall, de dos pams. Serà un combat a mort. El combat acaba que Tirant, quasi es desmaia, s'acosta el màxim que pot i li clava una coltellada a la mamella esquerra, sobre el cor, però a costa de rebre una forta estacada al cap. Se li va ennuvol·lar la vista, va tentinejar i va caure a terra sense sentit. Gairebé al mateix temps es va desplomar el senyor de les Vilesermes, que va fer un darrer sospir i va quedar mort al costat de Tirant. Finalment Tirant és va quedar dos mesos al llit per les ferides profundes.

5.- Un cop recuperat de la lluita, Tirant ha de fer front a nous desafiaments que augmenten la seva dimensió heroica. Contra qui lluita en un carrer de Londres? Què de particular el seguici dels quatre cavallers que arriben a Londres? Per què Tirant els desafia a tots quatre?

En un carrer de Londres, Tirant lluita amb el millor gos del Príncep de Gal·les, un al·l. El particular

seguici dels quatre cavallers que arriben a Londres vestits de negre, Às qu' el rei de Polània hi Às amb ells. Tirant els desafia a tots quatre perquè sin, quina classe de cavalleria seria si el cregués covard o de poca honra? I encara que fos el cavaller més honrat i valent del món, quina donzella l'estimaria si sabés que defuja els combats per amor? De manera que, en lloc de tocar sols un dels escuts, amb la punta de l'espasa, Tirant, els va tocar tots quatre.

6.- Un dels cavallers vençuts per Tirant resulta ser el rei de Polània, i un dels seus vassalls, Kirieleison de Muntalb, arriba a Anglaterra decidit a venjar-se. Ho aconsegueix? Per què?

Kirieleison de Muntalb no aconsegueix venjar-se de Tirant. Perquè quan va llegir "virtus cavaller" va començar a sanglotar. La pena i la ràbia eren tan profundes, que se li va regirar la bilis, el fel li esclatà i va caure a terra fulminat.

7.- Abans d'arribar a Bretanya, Tirant va a veure a l'ermità. Qui explica a l'ancià les gestes del cavaller bretà? Per què no ho fa el mateix Tirant?

A l'ancià, les gestes del cavaller bretà, li va explicar Diafebus. El mateix Tirant no ho va fer perquè estava buscant paraules que no semblessin vanitoses per les gestes que havia protagonitzat ell mateix.

La fama de Tirant creix a Sicília i Rodes

1.- Després de descansar un temps a Bretanya, Tirant decideix anar a ajudar els habitants de Rodes. Qui ha posat setge a l'illa? Qui s'afegeix a la tripulació de Tirant i perquè?

Els moros han posat setge a l'illa de Rodes. S'uneix a la tripulació de Tirant, en Felip, el fill del rei de França, i Tenebràs, el criat de Felip. En Felip s'uneix a la tripulació per guanyar-se el respecte del poble.

2.- De camí cap a Rodes, la galera de Tirant és atacada per quinze naus mores. Amb quin ardit aconsegueix fugir Tirant?

Tirant aconsegueix sortir perquè a un mariner, Cataquefaràs, va idear un ardit que consistia en estendre una xarxa de proa a popa, per damunt del pal major, per defensar les pedres; i va agafar oli bullent que el va tirar sobre els moros que els va fer retrocedir i el vaixell de Tirant va aconseguir desempallegar-se d'ells.

3.- En arribar a Sicília, el fill del rei de França s'enamora de Ricomana.; però, com es comporta el jove? Per què la Ricomana es mostra indecisa? Com ajuda Tirant a Felip? Més endavant, a quina prova el sotmet Ricomana per comprovar si és digne d'ella? De quina manera atzarosa se'n surt el jove?

El jove es comporta com un estaquirot, aturat i avorrit. La donzella Ricomana es mostra indecisa ja que Felip es comporta com un estaquirot. Tirant ajuda a Felip, parlant amb Ricomana. Ricomana el va sotmetre a una prova en el que hi havien dos llits, un d'or digne d'un rei, i l'altre igual però sense cap material d'or. Consistia en que Felip dormís en el llit que era digne d'un rei, per saber si era digne d'ella.

4.- La galera Tirant arriba finalment a Rodes trencant el setge a què està sotmesa la ciutat. En quines condicions es troben els habitants de Rodes? A quins dos ardits recorre Tirant per aconseguir que l'exèrcit invasor es retiri? Quin càstig rep el soldà quan arriba al Caire?

Els habitants de Rodes estan morint de fam. El primer consistia en donar molt menjar als superiors moros perquè s'adonessin de que ells tenien menjar suficient per sobreviure i el segon, van cremar el vaixell dels genovesos perquè es retiressin. El càstig que rep el soldà quan arriba al Caire consisteix en lligar-lo i tirar-lo als lleons.

1.- La tercera part de l'obra transcorre a l'imperi grec. Per què Tirant decideix ajudar a Constantinoble? Per què l'emperador nomena Tirant capità general? Quines conseqüències té aquesta decisió?

Perquè el rei de Sicília va rebre una carta de l'emperador de Constantinoble demanant-li que contactés amb Tirant lo Blanc per a que combatés amb els infidels que estaven atacant la seva terra. L'emperador l'anomena capità general perquè ell ja no té edat de posar-se al capdavant de les tropes i perquè el seu fill no ho pot fer ja que va morir defensant l'imperi. Aquesta decisió té la conseqüència de que el duc de Macedònia jurés pel seu honor que faria tot el possible perquè Tirant lo Blanc caigués en desgràcia.

2.-La cort grega està de dol per la mort del fill de l'emperador. Qui acaba amb el dol i per què? Com reacciona Tirant en veure per primera vegada Carmesina? Com l'afecta el mal d'amar i qui intercedeix per ell? L'estima Carmesina?

Qui acaba amb el dol és Tirant perquè el príncep ja està al costat de Diòu i havien de recobrar l'Ànim per vèncer els enemics. Al veure per primer cop a Carmesina, Tirant, es va fascinar amb els seus pits i es va quedar paralytitzat uns instants. S'enamora directament de Carmesina. El mal d'amar li afecta sospirant, sanglotant i Tirant, està molt trist. Per ell, intercedeix en Diafebus i Estefania. Carmesina si que l'estima perquè veu com es comporta.

3.-L'avanç dels exèrcits invasors sembla imparable. Com pensa Tirant combatre l'enemic? Qui el contradia i per què? Quina disposició ben acollida pel poble pren Tirant? Quines dues notícies descoratgen l'emperador?

Tirant pensa que l'han d'atacar, però, per sorpresa i on menys s'ho esperin; ell necessita diners i pa. El contradia el duc de Macedònia; perquè diu que no volen covards. Tirant va requisar, de les cases particulars, tot el blat que sobrava per repartir-lo als màximes necessitats. Les dues notícies son:

- Duc els porta a un terreny pantanós, amb herbes altes i aigua que arribava fins a les cingles dels cavalls. Després els van envoltar tres-cents mil moros armats. El duc i alguns van poder fugir, però entre ofegats, morts en combat i presos, han perdut més d'onze mil homes.
- El soldat d'Egipte s'ha proclamat emperador de Gràcia.

4.-Com declara Tirant el seu amor per Carmesina? Què aconsella la Viuda Reposada a la princesa? Segons Estefania, quines tres menes d'amor hi ha i quina és la que li sembla millor?

Tirant declara l'amor de Carmesina, dient-li que miri el collaret, que en realitat és un mirall, i diu que qui es reflecta al mirall es a qui estima; així ella sap, que es ella a qui estima. La Viuda Reposada li respon que no pot casar-se amb ell, perquè és un cavaller. Hi ha tres tipus: el virtuós, el profitós i el viciós. A Estefania li sembla el millor el viciós, ja que s'estimen per plaer.

5.-Tirant se'n va al camp de batalla a contracor. Quina prova d'amor demana a Carmesina abans de patir? Per quin motiu va Tirant a la guerra?

La prova d'amor que demana a Carmesina es que li doni la seva camisa de seda, per a que ell pugui tenir-la quan estigui a la guerra. Tirant va a la guerra per amor.

6.-Al front de batalla, Tirant es comporta com un soldat modèlic i com un gran estrateg. Quantes hores dorm i en quines condicions? Quin pla ordeix per iniciar l'atac? Com reacciona el duc de

Macedònia davant la victòria de Tirant?

Tirant no dorm més de tres hores de vegades al terra i sempre armat. Tirant va demanar a dos oficials de confiança que sortissin amb tres-cents homes i li portessin totes les egletes que trobin en la regió³. Les va agafar per després deixar-les anar i que els cavalls dels moros en olorar les egletes es esvalotessin. El duc de Macedònia aleshores va apropiat del gran botó i en veure a Tirant es va allunyar a bon pas.

7.-El capità general dona mostres de les seves virtuts davant els ambaixadors moros. Què els concedeix i per què?

Tirant els concedeix l'infant i 40 esclaus més. Ho fa perquè així serà esplèndid i incrementarà la seva honra i la seva fama.

8.-De quina manera li respon Estefania? Mentrestant, quines noves arriben del camp de batalla? Com reacciona l'emperador? Com aconsegueix Carmesina convèncer el seu pare que li permeti acompanyar-lo al front?

Estefania, al principi no es deixa besar; Plaredemavida la convenç per tal que Diafebus la pugui besar. Li diu a Diafebus que de cintura cap amunt era tota seva. Diafebus va robar que li ordena obrir-lo després. Les noves que arriben del camp de batalla on que arriben set naus turques que acabaven de desembarcar a la platja carregades de blat i ordi. I que Gran Caramany estava apunt d'arribar amb una flota de nou vaixells i un exercit de 50 mil homes. A l'emperador no el desanimen aquestes notícies i decideix anar a la guerra. Carmesina aconsegueix convèncer al seu pare per dues raons: Perquè si necessita ajuda, ningú l'estima com ella, per lo tant ningú el cuidaria com ella; i la segona és que així ella pugui estar preparada per governar l'imperi dignament.

9.-Quina estratègia emprà ara per atacar? Com es comporta el duc de Macedònia i quin final té? Com acaba la batalla?

L'estratègia que Tirant emprà per atacar pels costats, i per arrera, és a dir, rodejar-los i seguir-los fins un punt on tots puguin atacar-los. Al final el duc de Macedònia acaba creuat per una espasa. La batalla acaba amb els moros retirats.

10.-Què sent la princesa per Tirant? Què li demana? Creus que Carmesina es comporta de manera ambigua? Per què? La relació amb la jove, com afecta a Tirant? Per què no es treu una de les sabates quan es fica al llit?

La princesa sent admiració per ell i li demana que guardi el secret. Carmesina si es comporta de manera ambigua perquè Tirant li mostra amor i ella el rebutja davant de la gent, perquè ella és una princesa. A Tirant, li afecta molt perquè pensa que ella no té pietat. Tirant no es treu una de les sabates, ja que, amb una d'elles, va tocar el lloc prohibit de Carmesina.

11.-Què fa la donzella per satisfer a Tirant? El lector, quina perspectiva té de l'escena escrita? Per què Plaredemavida vol anar més enllà. Quin pla posa en marxa? Com reacciona Tirant? I Carmesina? Què acaba provocant els crits de la princesa?

El va portar al bany, dins d'un baul per veure a Carmesina com es despullava i com es banyava. La meua impressió sobre l'escena descrita és que Plaredemavida toca massa a Carmesina. Plaredemavida demana a Tirant que es despulli i s'estiri al llit amb Carmesina. Tirant, al escoltar això, comença a tremolar de peus a coll. Carmesina es va espantar al veure un home al llit.

12.-Com aconsegueix enganyar i fugir la flota enemiga? Com reacciona el Gran Caramany quan veu

que ha perdut la batalla?

Tirant els aconsegueix enganyar rodejant-los, per la nit, cremar-li els bots amb entorxa perquè ningú es salvi, i disparar-li llombardes. La reacció de Gran Caramany quan veu que està perdut en la batalla, fa pujar a coberta un cofre on guardava diners i va fer vestir a la seva filla amb la roba més luxosa i la va lligar l'altre cap de la corda, al coll i els va llençar per la borda. A continuació va tirar a les altres dones per la borda i va anar a la cambra de la seva filla i es va cobrir amb els llençols.

13.-Què li diu l'emperadriu? Què li proposa la Viuda Reposada i què li respon Tirant? Com progressa la relació del cavaller amb Carmesina? Aconsegueix Tirant el seu propòsit?

L'emperadriu li diu que sempre porta la mateixa calçada i la mateixa sabata. La Viuda Reposada li diu que l'estima i el convida a anar a la seva cambra i que no podia aguantar la seva desassossec. Ell li respon, desconcertat, però amb paraules corteses. Es fan petons, favorablement, d'enamorats. Tirant no aconsegueix el seu propòsit perquè Carmesina vol esperar fins que es casin.

14.-Moguda pel desengany, la Viuda Reposada es venja de Tirant. Quina farsa li prepara? De què es lamenta el cavaller? Com descobreix l'engany de la Viuda?

La farsa que li diu la Viuda Reposada a Tirant consisteix en què li va dir que Carmesina no el vol veure i que està amb Lauseta. Tirant se'n va al port i es tanca a la cabina de popa per plorar amargament i lamentant-se per haver-la estimat. Ell descobreix que tot era una farsa, ja que Plaerdemavida va cap al port i li explica que tot el que ell havia vist era fals i per demostrar-ho, li ensenya la màscara de Lauseta.

Cabdill de les tropes mores a la Barberia

1.Quina sort corren la jove i Tirant?

La sort que corren la jove i el Tirant és que a Plaerdemavida, arriba a una altra platja on es troba a un vell mercader que abans havia estat acollit per una família cristiana. I a Tirant lo Blanc apareix en la platja on tots estaven lluitant, nu, s'arrossega fins amagar-se en una cova on més tard el descobreix un moro vestit luxosament que li promet cuidar-lo com un fill seu. Tots els altres moren, i només ells es salven arribant a l'illa.

2.-Perquè li perdona la vida? Posteriorment, què està disposat a fer Escariano per casar-se amb la filla del rei de Tremicón?

Tirant li perdona la vida perquè veu que està realment enamorat de la princesa. Escariano està disposat a convertir-se al cristianisme per la princesa de Tremicón.

3.-Què fa aquest frare a l'Àfrica? Amb quines paraules descriu Martorell València i la seva gent?

El frare es trobava a l'Àfrica perquè estava en un ordre religiós que es dedicaven a rescatar cristians que estaven captius a l'Àfrica. Martorell descriu València com una terra fèrtil i lluminosa, i a la seva gent com a valentíssims cavallers i dames, que, per bé que no eren molt belles tenien tanta gràcia que captivaven a tots els homes.

4.-Per què la jove rebutja primer i accepta després el matrimoni que li proposa Tirant?

La jove primer el rebutja perquè no volia que ningú l'imposés marit però va acabar acceptant la decisió de Tirant, conscient que aquell matrimoni li proporcionaria honor i riquesa.

5.-Què li respon la jove? Què fa Tirant tot seguit?

Carmesina el va respondre amb una llarga carta on li explicava com havia patit, li demanava perdó, li confessava els seus temors i fantasies d'enamorada. La princesa va acabar la carta dient-li que el gran Turc i el soldà d'Egipte havien enviat una altra vegada els seus exercits cap a Constantinoble. Tirant es va afanyar a organitzar un gran exercit amb l'ajuda d'Escariano per ajudar a l'ancià emperador. Van aplegar seixanta-quatre mil homes a cavall cinquanta mil a peu i trenta-sis en embarcacions.

La victòria final

1.-Què fa la Viuda Reposada en saber que Tirant torna a Constantinoble? Quantes naus té Tirant i quantes l'enemic? Amb quins estratègies aconseguirà vèncer el soldà i el Gran Turc? No obstant això, quina és la victòria més important de l'heroi i com l'obtindrà?

La Viuda Reposada en saber que Tirant tornava, es va treure la vida bevent una tassa d'aigua amb verí. Tirant disposava de trenta-sis naus mentre que l'enemic disposava de més de tres centes. Tirant va vèncer al Gran Turc i el soldà amb els mateixos estratègies que va emprar a Bellpuig. La victòria més important de l'heroi és lliurar l'esport que solen practicar els enamorats amb Carmesina. L'obtindrà gràcies a l'ajut de Plaerdemavida.

2.-Com premia l'emperador els sacrificis i les proeses de Tirant? Quines darreres conquestes es veu obligat a emprendre el cavaller bretó i per què?

L'emperador premia els sacrificis i les proeses de Tirant amb el títol de príncep. El cavaller bretó ha de marxar a rescatar tots els empresonats, inclòt Diafebus, ja que era el canvi de que ells cedeixin la treva, i el que li va demanar Estefania.

3.-Què li passa? Quines disposicions pren en el seu testament?

Tirant va sentir un dolor molt fort i el van haver de dur a braços. Les disposicions que pren en el seu testament són: cent mil ducats als pobres, uns altres cent mil als seus parents de Bretanya i cinquanta mil més als criats. Demanava a Diafebus que tingués cura de la princesa, i nomenava hereu al seu nebot Hipòlit. L'última disposició del moribund era que portessin el seu cadàver a Bretanya i l'enterressin a l'església de Nostra Senyora, al costat dels seus avantpassats.

4.-A banda de Tirant, quins altres personatges moren? A qui nomenen nou emperador? On enterren els cossos de Tirant i Carmesina? Què diuen els versos que esculpeixen a la tomba dels dos enamorats?

A banda de Tirant, també mor l'ancià emperador i la princesa Carmesina. Nomenen a nou emperador a Hipòlit, ja que Tirant l'havia nomenat hereu. Els cossos de Tirant i Carmesina els enterren en Bretanya. Els versos que esculpeixen a la tomba dels dos enamorats posa:

L'amor cruel que els ajuntà en vida

i amb gran dolor la vida els va fer perdre,

després de morts els tanca en el sepulcre.

PERSONATGES

Tirant Lo Blanc: protagonista, jove cavaller.

Diafebus: cosí de Tirant.

Guillem de Varoic: ermità, gran cavaller.

Agnès: dona per la qual lluita amb Vilasermes.

Vilasermes: cavaller enamorat d'Agnès.

Príncep: Tirant mata al millor dels seus gossos.

Kirieleison de Muntalbà: un dels vassalls del rei de Polònia.

Rei de Polònia: mort en combat amb Tirant. Un dels quatre cavallers negres.

Felip: fill del rei de França. Té setze anys.

Tenebrós: criat de Felip.

Cataquefars: mariner que ajuda a vèncer els infidels llençant oli bullent.

Ricomana: donzella d'una bellesa increïble amb quinze anys.

Hipòlit: nebot de Tirant.

Emperador de Constantinoble: li demana ajuda a Tirant.

Princesa Carmesina: filla de l'emperador i enamorada de Tirant. Té catorze anys.

Estefania: donzella de catorze anys que s'enamora de Diafebus.

Plaerdemavida: donzella de confiança de Carmesina.

Duc de Macedònia: té enveja de Tirant. És superbios i curreput per l'enveja.

Caramany: monarca que lluita contra Tirant.

Lauseta: noi negre que té cura dels jardins del palau.

Tunis: vell mercader que acull a Plaerdemavida.

Cabdill: moro que acull a Tirant i li demana ajuda per vèncer a Escariano.

Escariano: negre fort i cobdiciós. S'enamora de la princesa i Tirant el bateja.

Princesa de Tremicón: Abans de casar-se amb Escariano li agradava Tirant. També va ser batejada per Tirant.

Frare de la Mercè: rescatava cristians captius del nord d'Àfrica i va ajudar a Tirant a batejar als infidels que es volien convertir.